

ZARZĄDZENIE NR 800.../26
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia 13 października 2026 r.

**w sprawie przyjęcia planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego
w Żłobku Miejskim Nr 3 w Białymstoku**

Na podstawie art. 6d ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798 z późn. zm.¹) oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882) zarządzam, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny realizowany w Żłobku Miejskim Nr 3 w Białymstoku, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Żłobka Miejskiego Nr 3 w Białymstoku.

§ 3

Traci moc zarządzenie Nr 1080/25 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie przyjęcia planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego w Żłobku Miejskim Nr 3 w Białymstoku.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

wz. PREZYDENTA MIASTA
Rafał Rudnicki
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Odebrałam 14.10.2026r. Złp'a Rygnowia

¹ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2026 r. poz. 1123.

()

()

**Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny
Żłobka Miejskiego Nr 3 Białymstoku**

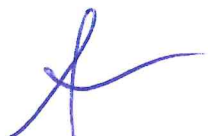
Żłobek Miejski nr 3 w Białymstoku to bezpieczne i przyjazne miejsce z rodzinną atmosferą, w którym każde dziecko jest traktowane indywidualnie. Miejsce gdzie dbamy o wszechstronny rozwój kompetencji dziecka potrzebnych w kolejnych etapach życia. Naszym mottem jest cytat Janusza Korczaka: „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”. Cenne dla naszej placówki jest pielęgnowanie dziecięcej spontaniczności i poczucia radości, które mają pozytywny wpływ na rozwój emocjonalny najmłodszych.

Placówka realizuje założenia określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz standardy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 określone w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w szczególności:

- 1) zapewnienia dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- 2) gwarantuje dziecku właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- 3) organizuje zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne uwzględniające rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwe do wieku dziecka w oparciu o plan OWE.

Podstawowym celem działalności Żłobka jest wspieranie rodziców w opiece i wychowaniu dzieci, ale przede wszystkim zapewnianie im możliwości uczenia się poprzez zabawę oraz opiekę w czasie, gdy rodzice nie mogą sprawować jej osobiście np. w czasie gdy są w pracy. Odpowiednio wykwalifikowany personel pomaga dziecku rozwijać się i zdobywać nowe umiejętności społeczne, jak praca w grupie, nawiązywanie relacji z innymi dziećmi, oraz kształtowanie pozytywnych zachowań społecznych i emocjonalnych.

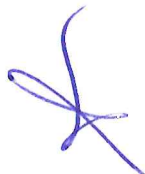
Powyższe założenia realizowane są w oparciu o plan OWE, który określa zasady, metody, cele oraz wartości przyświecające organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Zgodny jest z przepisami prawa, w tym z nowymi standardami obowiązującymi od 2026 roku, oraz uwzględnia prawa dziecka zawarte w Konwencji o Prawach Dziecka w szczególności:

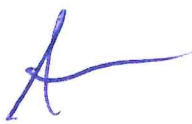
1. Poszanowanie godności i indywidualności każdego dziecka
 - Traktowanie każdego dziecka z szacunkiem, uwzględniając jego unikalne potrzeby, zdolności i zainteresowania.
 - Unikanie wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie, kulturę czy religię.
-

2. Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony
 - Stworzenie bezpiecznego środowiska fizycznego i emocjonalnego.
 - Monitorowanie i reagowanie na wszelkie oznaki krzywdy, zaniedbania czy przemocy. Dodatkowo Żłobek realizuje procedurę Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem oraz uczestniczy w Kampanii „Dzieciństwo Bez Przemocy”.
3. Prawo do nauki i rozwoju
 - Organizowanie zajęć stymulujących rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny.
 - Dostosowanie programów edukacyjnych do wieku i możliwości dzieci.
4. Prawo do wyrażania własnych myśli i uczuć
 - Zachęcanie dzieci do komunikowania swoich potrzeb i emocji.
 - Uważne słuchanie i respektowanie opinii dzieci.
5. Szacunek dla prywatności
 - Ochrona danych osobowych i wizerunku dziecka.
 - Zapewnienie intymności podczas czynności pielęgnacyjnych.
6. Współpraca z rodzicami i opiekunami
 - Utrzymywanie otwartej i regularnej komunikacji z rodziną.
 - Wspieranie rodziców w wychowywaniu i edukacji dziecka.
7. Promowanie równości i różnorodności
 - Wprowadzanie elementów edukacji międzykulturowej i antydyskryminacyjnej.
 - Uczenie dzieci tolerancji i szacunku dla innych.
8. Prawo do odpoczynku i zabawy
 - Zapewnienie czasu na swobodną zabawę i relaks.
 - Organizowanie aktywności dostosowanych do potrzeb i zainteresowań dzieci.
9. Rozwój profesjonalny personelu
 - Regularne szkolenia z zakresu praw dziecka i nowoczesnych metod wychowawczych.
 - Refleksja nad własną praktyką i ciągłe doskonalenie umiejętności.
10. Zapobieganie i reagowanie na nadużycia
 - Stosowanie procedur mających na celu ochronę dzieci przed krzywdą.
 - Współpraca z odpowiednimi instytucjami w przypadku podejrzeń o naruszenie praw dziecka.
11. Prawo do zdrowia
 - Dbanie o higienę i zdrowie dzieci poprzez odpowiednie warunki sanitarne i żywieniowe.
 - Edukacja zdrowotna dostosowana do wieku dzieci.
12. Uwzględnianie opinii dzieci w decyzjach ich dotyczących
 - Angażowanie dzieci w procesy decyzyjne na miarę ich możliwości.
 - Respektowanie ich wyborów w granicach bezpieczeństwa i zdrowego rozwoju.

I. Wizytówka placówki

1. **Nazwa instytucji:** Żłobek Miejski nr 3 w Białymstoku
 - a) Organ prowadzący: Miasto Białystok
 - b) Nr wpisu do rejestru: 2647/Z
2. **Lokalizacja:**
 - a) Adres: 15-137 Białystok, ul. Wasilkowska 4 (osiedle Wygoda)
 - b) Dostęp do środków transportu : dojazd komunikacją miejską nr: 3,6,9,13,16,18,100,108.

- c) Bliskość terenów zielonych: park w odległości około 200 m
3. Struktura i zasoby
- a) Liczba miejsc: 140
- b) Grupy wiekowe:
- W żłobku funkcjonuje 7 grup podziału wiekowego, utworzonych na podstawie kryterium miesiąca urodzenia dzieci. Taki system pozwala na precyzyjne dostosowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej do indywidualnych potrzeb rówieśników.
- c) Dostępność specjalistycznych sal: duży przestronny hol do zabaw ruchowych.
- d) Przestrzenie zewnętrzne: dwa ogrodzone place zabaw, jeden (mniejszy - dostosowany dla młodszych dzieci) położony przed budynkiem, drugi (większy) za budynkiem.
4. Kierownictwo i kontakt:
- a) Dyrektor: Monika Niewińska
- b) Osoby kontaktowe:
- Monika Niewińska - Dyrektor adres, e-mail: dyrektor@zlobeknr3.pl
 - Dorota Supronik - Kalska - Główny księgowy, adres e-mail: finanse@zlobeknr3.pl
 - Urszula Zalewska - Referent Administracyjno-Gospodarczy, adres e-mail: administracja@zlobeknr3.pl
5. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:
- a) Dostosowanie obiektu:
- ogrodzone place zabaw z zamykanymi bramkami,
 - domofon przy wejściu gospodarczym (zamykane drzwi),
 - wideodomofon przy wejściu głównym - na grupy: 1-7 (zamykane drzwi),
 - podjazd dla wózków,
 - trzy 6-osobowe wózki żłobkowe, dla najmłodszych wykorzystywane w czasie spacerów,
 - każda z grup ma do dyspozycji własną salę, która pełni funkcję bawialni, miejsca do zabaw i sypialni. Dwie grupy dzielą ze sobą wspólną łazienkę oraz stołówkę.
- b) Monitoring:
- placówka posiada monitoring zewnętrzny i wewnętrzny.
6. Programy edukacyjne i opiekuńcze:
- a) Rodzaje aktywności:
- Żłobek realizuje Politykę Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem.
 - Żłobek uczestniczy w Kampanii „Dzieciństwo bez Przemocy”.
 - Żłobek bierze czynny udział w corocznych akcjach charytatywnych:
 - 1) Akcja charytatywna pod hasłem „Dla Ciebie Ja”. Zebrane produkty są przekazywane do: Stowarzyszenia „Droga”, Dziecięcego Hospicjum Niestacjonarnego, do Hospicjum „Opatrzności Bożej” oraz do Domu Pomocy Społecznej- pobyt stały w Choroszczy.
 - 2) Akcja charytatywna na rzecz Fundacji Kotkowo, której celem jest wsparcie bezdomnych zwierząt znajdujących się pod opieką placówki. W ramach tej inicjatywy prowadzona jest zbiórka rzeczowa obejmująca pełnowartościową karmę, zwirek oraz niezbędne akcesoria zoologiczne.
- b) Dostęp do specjalistów:
- organizowanie grupowych i indywidualnych spotkań z psychologiem i logopedą.
-

II. Cele opiekuńczo - wychowawczo - edukacyjne

Cel główny: Wspieranie harmonijnego rozwoju dziecka we wszystkich strefach (fizycznej, emocjonalnej, społecznej, poznawczej i językowej) w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i poszanowania praw dziecka.

1. Cele opiekuńcze:

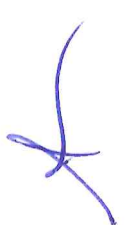
Cele opiekuńcze koncentrują się na zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, zapewnianiu bezpieczeństwa, dbaniu o zdrowie oraz wspieraniu rozwoju społecznego i emocjonalnego podopiecznych, a także na tworzeniu przyjaznego i wspierającego środowiska, poprzez:

- stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej respektowanie praw dziecka,
- zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka (snu, jedzenia, higieny, bliskości emocjonalnej),
- tworzenie ciepłej, serdecznej atmosfery opartej na zaufaniu i indywidualnym podejściu do każdego dziecka,
- zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku,
- pomoc w adaptacji do warunków żłobkowych, łagodzenie rozłąki z rodzicami,
- wspieranie dziecka w rozwijaniu samodzielności w czynnościach higienicznych i samoobsługowych (korzystanie z toalety, ubieranie, spożywanie posiłków) poprzez towarzyszenie, wspieranie i działanie bez pośpiechu,
- zapewnienie dziecku opieki i warunków bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- tworzenie warunków do indywidualnego tempa rozwoju-respektowanie różnic w możliwościach, potrzebach i rytmie dnia dziecka,
- zapewnienie higienicznych i bezpiecznych warunków zabawy, aktywności ruchowej i odpoczynku,
- rozwój umiejętności społecznych, takich jak nawiązywanie więzi, empatia czy współpraca,
- aktywna współpraca z rodzicami w zakresie opieki i rytmu dnia- wymiana informacji o potrzebach i postęпах dziecka oraz stanie jego zdrowia.

2. Cele wychowawcze

Cele wychowawcze to działania ukierunkowane na wszechstronny rozwój osobowości, obejmujące rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny i etyczny, poprzez:

- wspieranie u dzieci poczucia przynależności do grupy i pozytywnego obrazu siebie,
- nauka radzenia sobie z emocjami, nazywanie i wyrażanie własnych emocji w sposób adekwatny do wieku oraz akceptowalny społecznie,
- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie (np.: opieka nad roślinkami, sprzątanie zabawek),
- dbałość o harmonijny rozwój dziecka,
- wspomaganie dziecka w jego rozwoju psychicznym, fizycznym i społecznym,
- budowanie u dzieci poczucia sprawstwa i wiary we własne możliwości - motywowanie

do samodzielnego podejmowania działań i decyzji,

- kształtowanie umiejętności społecznych w tym dzielenia się, współpracy, pomagania innym,
- rozwiązywanie konfliktów w sposób akceptowany społecznie z pomocą dorosłego.

3. Cele edukacyjne

Wszechstronne wspomaganie rozwoju dziecka, obejmujące rozwój fizyczny, psychiczny, społeczny oraz poznawczy, poprzez:

- wspieranie rozwoju motoryki dużej i małej poprzez codzienne aktywności ruchowe, zabawy manipulacyjno-konstrukcyjne, taniec, zajęcia plastyczne,
- stymulowanie rozwoju spostrzegawczości, uważności, koncentracji, pamięci,
- kształtowanie procesów i ciekawości świata poprzez zabawy sensoryczne i doświadczenia,
- rozwijanie zmysłów poprzez różnorodne doświadczenia dotykowe, słuchowe, zapachowe,
- budowanie poczucia przynależności,
- wdrażanie do słuchania i reagowania na polecenia,
- kształtowanie zainteresowań przyrodniczych poprzez obserwację świata nas otaczającego i codziennych zjawisk,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych i rozwój mowy przez codzienne rozmowy, śpiewanie, czytanie i opisywanie działań,
- wprowadzanie dzieci w świat kultury i sztuki - kontakt z muzyką, obrazem, książką, tańcem,
- kształtowanie samoświadomości, poczucia własnej wartości,
- zachęcanie do wyrażania siebie poprzez zabawę twórczą- swobodne lepienie, malowanie, budowanie.

III. Metody opiekuńczo - wychowawczo - edukacyjne pracy z dziećmi

Stosowane metody są dostosowane do odpowiednich grup wiekowych oraz indywidualnego rozwoju każdego dziecka.

Metody wspierające budowanie relacji opartych na szacunku, zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa

- Metoda aktywnego słuchania (T. Gordon) - dorosły okazuje dziecku zrozumienie poprzez: parafrazowanie jego wypowiedzi, akceptację emocji, spokojną reakcję.
- Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne - włączenie aktywności fizycznej w codzienne zajęcia wspierające rozwój psychoruchowy dzieci.
- Pedagogika Reggio Emilia (Loris Malaguzzi)- relacja dorosły-dziecko oparta na głęboki szacunku do dziecka, zaufaniu i partnerstwie. (Dzieci wyrażają siebie poprzez sztukę, taniec, śpiew, słowo, obserwację).
- Metoda relaksacji i uważności (Mindfulness dla małych dzieci) - świadomość ciała, emocji i relacji z otoczeniem (masażyki, słuchanie ciszy i odgłosów przyrody).
- Metoda „bliskości i responsywności” - szybkie i adekwatne reagowanie na potrzeby dziecka, co wzmacnia zaufanie i poczucie bezpieczeństwa.
- „Poranny krąg” - wspólne rozpoczynanie dnia z muzyką i piosenką w tle.
- Modelowanie zachowań - opiekun sam pokazuje postawę opartą na szacunku i empatii, dając wzór do naśladowania.

Metody stymulowania rozwoju poprzez zabawę i eksplorację otoczenia

- Zabawa swobodna z elementami prowokacji edukacyjnej - opiekun tworzy

środowisko bogate w materiały i narzędzia, ale nie narzuca sposobu działania.

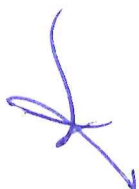
- Pedagogika zabawy KLANZA - aktywności integracyjne, ruchowe, muzyczne, plastyczne wspierające współpracę i kreatywność.
- Metoda pokazowa (naśladowcza)-opiekun demonstruje dzieciom czynności w powolny, wyraźny sposób, aby mogły je odtworzyć. Wykorzystuje naturalną dla podopiecznych skłonność do imitacji (tzw. uczenie się przez naśladownictwo). Główne obszary zastosowania: samoobsługa: (mycie rąk, używanie widelca), zabawy ruchowe i rytmiczne: (taniec, klaskanie, części ciała wierszykiem "Głowa, ramiona, kolana, piety...", rozwój społeczny: pokazywanie gestów (np. machanie „pa-pa”, dzielenie się zabawką).
- Metoda aktywności M.Ch. Knillów.
- Metoda Montessori - przygotowane otoczenie, dostępne dla dzieci materiały rozwojowe, swobodny wybór aktywności.
- Metoda Dobrego Startu (M. Bogdanowicz) - łączenie ruchu, rytmu, dźwięku i obrazu (zabawy rytmiczne przy wierszach, klaskanie w rytm).
- Metoda Carla Orffa- rozwój muzykalności, koordynacji i emocji poprzez rytm i taniec (gra na prostych instrumentach).
- Metoda aktywnego słuchania muzyki (metoda Batii Strauss)- polega na łączeniu słuchania z różnymi formami aktywności ruchowej, rytmicznej oraz instrumentalnej. (Dzieci nie tylko słuchają utworu, ale współtworzą go poprzez prosty taniec, gesty, klaskanie czy grę na instrumentach).
- Metoda Integracji Sensorycznej - stymulacja zmysłów poprzez ruch, dotyk, równowagę, zabawy z przedmiotami o różnych fakturach, kształtach, wielkościach.

Metody wspierające poprzez dostarczanie materiałów i narzędzi

- Strefy tematyczne - np. kącik czytelniczy, konstrukcyjny, plastyczny, sensoryczny.
- Metoda „otwartych materiałów” - zamiast gotowych zabawek stosuje się przedmioty codziennego użytku, naturalne materiały (klocki, sznurki, tkaniny, kamienie), które pobudzają kreatywność.
- Metody polisensoryczne - wprowadzanie materiałów angażujących różne zmysły (zapachy, faktury, dźwięki).
- Elementy Pedagogiki Marii Montessori - odpowiednio przygotowane otoczenie, dostęp do pomocy i materiałów rozwojowych (przesypywanie, nalewanie, sortowanie, dopasowywanie, samoobsługa).
- Arteterapia dziecięca - ekspresja poprzez wykorzystywanie różnorodnych materiałów plastycznych (farby, kredki, masa solna - wyrażanie emocji i doświadczeń).
- Pedagogika Reggio Emilia (Loris Malaguzzi)- otoczenie jako „trzeci nauczyciel”- przestrzeń jest jasna estetyczna, pełna naturalnych materiałów (drewno, szyszki, kasztany, kamienie). Opiekun nie narzuca wiedzy, lecz uważnie obserwuje, dokumentuje i współdziała z dzieckiem.
- Pedagogika Froebela (Dary Froebela) zestawy przedmiotów rozwijające zmysły i myślenie przestrzenne (patyczki, wstążki, chusteczki, koła).

Metody komunikacji wspierającej rozwój mowy

- Komentowanie działań dziecka - opiekun opisuje to, co robi dziecko („Widzę, że budujesz wysoką wieżę z klocków”).
- Rozszerzanie wypowiedzi dziecka dorosły rozwija zdanie dziecka, dodając nowe słowa lub konstrukcje („Auto jedzie” — „Tak, zielone auto jedzie po dywanie”).

- Dialog narracyjny - wspólne opowiadanie o obrazkach, zdarzeniach, sytuacjach z życia codziennego.
- Bajkoterapia.
- Zabawy logopedyczne.
- Metoda książki obrazkowej - wspólne oglądanie ilustracji, komentowanie i tworzenie własnych historii.
- Metoda inscenizacji- metoda polegająca na odgrywaniu przez opiekuna (lub z udziałem dzieci) krótkich scenek, m.in. za pomocą kukiełek, maskotek. Dzieci słuchają poprawnych struktur językowych i intonacji. Opiera się na naśladownictwie i zabawie.
- Śpiewanki, wierszyki i rymowanki - rytmiczne powtarzanie słów i prostych fraz wspiera pamięć słuchową i rozwój językowy.

IV. Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia

Plan dnia:

6:30- ok. 8.30 - PRZYJMOWANIE DZIECI

- zabawy dowolne według własnych zainteresowań,
- indywidualne kontakty z rodzicami,

ok.8:15- 9.00 - ŚNIADANIE

- czynności higieniczne przed śniadaniem- wdrażanie elementów higieny osobistej, tj. umiejętność korzystania z urządzeń sanitarnych, nauka samodzielnego mycia i wycierania rąk.
- posiłek- nauka samodzielnego spożywania posiłku/trening samodzielności, nauka zachowania przy stole.
- czynności higieniczne po śniadaniu.

ok.9:00 - 11.30 - ZAJĘCIA EDUKACYJNE, w tym II śniadanie

Pobyt na świeżym powietrzu bądź w przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych, zabawowe aktywności edukacyjne. W pierwszych dniach adaptacji decyzję o wyjściu podejmujemy elastycznie. (Do wyboru z zabaw obejmujących różne strefy rozwoju).

Zabawa swobodna dzieci oraz aktywności inicjowane przez opiekunki w tym zajęcia:

- umuzykalniające
- plastyczne
- ruchowe
- gimnastyka ogólnorozwojowa
- tematyczne
- sensoryczne
- wspierające rozwój emocjonalny
- manipulacyjno- konstrukcyjne

ok.11:00 - 12.00 - OBIAD

- czynności higieniczne przed obiadem.
- posiłek.
- czynności higieniczne po obiedzie.

ok.11:30 - 14.30 - LEŻAKOWANIE/ ODPOCZYNEK PO OBIEDZIE

- słuchanie muzyki relaksacyjnej.
- czynności samoobsługowe.

ok.14:00 - 15.00 - PODWIECZOREK

- czynności higieniczne przed podwieczorkiem.
- posiłek.
- czynności higieniczne po podwieczorku.
- czytanie bajek.

ok. 14:30 - 17.00 AKTYWNOŚCI DOWOLNE/ODBIÓR DZIECI

- odbieranie dzieci przez rodziców/ opiekunów prawnych.
 - indywidualne kontakty z rodzicami według potrzeb rodzica/ opiekuna prawnego.
- > Dzieciom zapewniany jest stały dostęp do wody pitnej.
- > Czynności higieniczne, takie jak: zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżenie dziecka, odbywa się w zgodzie z potrzebami dziecka, wtedy gdy ono tego potrzebuje, nie jest częścią zaplanowanego harmonogramu dla całej grupy.
- > W okresie wiosenno-letnim pobyt na powietrzu może być realizowany dwukrotnie w ciągu dnia: przed obiadem i po podwieczorku.
- > Plan dnia może ulec modyfikacji w zależności od potrzeb, możliwości, rozwoju i wieku dzieci.

V. Planowane aktywności dzieci

Rozwój społeczny i emocjonalny

- Krąg powitalny - dzieci siadają razem w kole, śpiewają piosenkę powitalną, każde dziecko ma możliwość się przywitać (np. machnięciem ręki, przytuleniem maskotki).
- Zabawy w parach - np. turlanie piłki do siebie nawzajem, podawanie klocków, wspólne budowanie wieży.
- Świątowanie urodzin - wspólne śpiewanie „Sto lat”, zdmuchiwanie świeczki na symbolicznym torciku, składanie życzeń przez rówieśników.
- Wspólne zabawy na świeżym powietrzu /plac zabaw integrujące dzieci z różnych grup wiekowych (zabawy swobodne, zabawy z okazji Dnia Dziecka).

Rozwój twórczy, zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki

1. Personel zachęca dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:
 - sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków, w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek;
 - sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów;
 - sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki;
 - sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem - tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana głosu, tworzenie rymów, mówienie wierszyków;
2. Personel zachęca dzieci do wykorzystywania różnych materiałów takich jak : woda, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku;
3. Zapoznavanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:

- teatryki w wykonaniu opiekunów lub z udziałem dzieci;
- słuchanie muzyki klasycznej i o tematyce narodowościowej;
- prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby;
- czytanie i oglądanie książeczek o wysokich walorach artystycznych.

Rozwój poznawczy

Aktywności dzieci wspierające rozwój poznawczy to między innymi:

- Eksperymenty sensoryczne - przesypywanie ryżu, kaszy lub makaronu, przelewanie wody kubeczkami, mieszanie kolorów, malowanie rękami, testowanie smaków, wąchanie naturalnych zapachów- owoców, ziół;
- Zabawy w rozpoznawanie kształtów i kolorów - sortowanie klocków według barwy, wkładanie elementów do odpowiednich otworów;
- Obserwacje przyrody - oglądanie liści, patyków, kamyków, wspólne sadzenie roślin w doniczkach.

Myślenie przyczynowo- skutkowe

Aktywności dzieci sprzyjające rozwojowi myślenia przyczynowo- skutkowego to między innymi:

- wprowadzanie w ruch przedmiotów;
- czynności odwracalne (wyjmowania i wkładanie, pakowanie, przenoszenie);
- czynności nieodwracalne (zgniatanie, darcie, zabawy lodem);
- manipulacje światłem;
- budowanie, burzenie.

Rozwój językowy i komunikacyjny

1. Opiekun wspiera rozwój mowy dziecka poprzez rozmowy z dziećmi:
 - utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie-mówienie-słuchanie;
 - wykorzystywanie sytuacji życia codziennego do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.);
 - angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka.
2. Dziecko rozwija swoje umiejętności komunikacyjne dzięki rozmowie dzieci między sobą jak również poprzez konwersacje z personelem:
 - opiekun stwarza sytuację, w których dzieci mogą bawić się ze sobą i rozmawiać o tym, co robią;
 - opiekun wspiera komunikowania się dzieci ze sobą i z personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom);
 - rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi;
 - dawanie wskazówek dzieciom ułatwiających komunikację („Możesz powiedzieć, żeby...”; „Możesz zapytać o...”).
3. Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek:
 - wprowadzenie i kultywowanie zwyczaju codziennego czytania o określonej porze, codziennych zabaw ze śpiewem;
 - wykorzystywanie rymowanek, piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiejś czynności (np. piosenka na powitanie);
 - opowiadanie dzieciom książek z obrazkami i dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść.

Rozwój fizyczny dzieci i angażowanie zmysłów

1. Opiekun proponuje i inicjuje zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku w tym:
 - ścieżki sensoryczne - chodzenie boso po dywanie, liściach, itp.;
 - malowanie rękami;
 - słuchanie i wydawanie dźwięków;
 - wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów);
 - testowanie smaków;
 - zabawy „koszykiem skarbów”, „magicznym pudełkiem”.
2. Opiekun proponuje zabawy wspierające rozwój motoryki małej takie jak:
 - zabawa klockami;
 - wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
 - przesypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi;
 - zabawy papierem: chwytanie, darcie;
 - malowanie farbami (palcami, pędzlami, stemplami);
 - zabawa masami sensorycznymi (ciastoliną, plasteliną), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie;
 - zabawy z elementami przyczepiania, odczepiania, zapinania, odpinania, włączania przycisków;
3. Opiekun inicjuje i proponuje takie aktywności dzieciom, które wspierają ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:
 - samodzielne jedzenie;
 - mycie rąk;
 - ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie butów, czapki skarpet, spodni itp.);
 - chodzenie po śladzie;
 - malowanie;
 - sprzątanie zabawek do pudeł;
 - zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie;
4. Opiekun inicjuje i proponuje zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała takie jak:
 - turlanie się;
 - huśtanie się;
 - przeciskanie się przez tunel;
 - masowanie;
 - naśladowanie ruchu;
 - oglądanie się w lustrze;
 - zabawy „paluszkowe”.
5. Opiekun inicjuje i proponuje zabawy aktywizujące rozwój dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:
 - swobodne zabawy na świeżym powietrzu;
 - zabawy z wykorzystaniem nierównej powierzchni;
 - zjeżdżanie na zjeżdżalniach;
 - zabawa na jeźdźnikach.

Edukacja prozdrowotna

- Warsztaty na temat higieny osobistej, nauka zasad higieny i samoobsługi;
- Przygotowywanie zdrowych przekąsek;

- Pogadanki o znaczeniu aktywności fizycznej.

Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń

- Organizacja Pikniku Rodzinnego - integracja całego środowiska żłobkowego;
- Celebrowanie świąt np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy i Taty, Dzień Dziecka, Zabawa Choinkowa, Zakończenie roku żłobkowego- dotyczy absolwentów żłobka, którzy z dniem 1 września kontynuować będą edukację na poziomie wychowania przedszkolnego;
- Warsztaty świąteczne z rodzicami (np. z okazji świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy);
- Udział w akcjach charytatywnych;
- Uroczyste celebrowanie urodzin dzieci;
- Kulturowanie tradycji świątecznych.

Środowisko edukacyjne:

1. Bezpieczna i przyjazna przestrzeń

Przestrzeń w żłobku jest dostosowana do wzrostu, możliwości i potrzeb dzieci od niemowląt do trzeciego roku życia. Meble są niskie, zaokrąglone, stabilne i dostępne dla dziecka bez pomocy dorosłych. Wszystkie materiały i wyposażenie spełniają normy bezpieczeństwa i higieny - zgodnie z przepisami sanitarnymi i BHP.

2. Stały kontakt z naturą

Organizowane są codzienne spacer i zabawy na świeżym powietrzu - w ogrodzie placówki, na placu zabaw lub w otoczeniu przyrody (np. parki). Środowisko edukacyjne wspiera rozwój postaw ekologicznych i świadomości przyrodniczej poprzez obserwację przyrody, sadzenie roślin, karmienie ptaków itp.

3. Przestrzeń zorganizowana funkcjonalnie

Otoczenie dziecka wspiera przewidywalność, samodzielność i porządek: Materiały są łatwo dostępne i ułożone w stałym miejscu. Uporządkowana przestrzeń sprzyja samodzielnemu wyborowi aktywności. Przestrzeń dzienna podzielona jest na strefy aktywności i odpoczynku.

4. Strefa wypoczynku

Dziecko w ciągu dnia ma możliwość odpoczynku zawsze w dwóch formach, kiedy tego potrzebuje. Dzieci korzystają z leżaków, materacy, bujaków bądź poduch dostosowanych do ich wieku i potrzeb. W ciągu dnia podczas odpoczynku (leżakowania) zapewnia się: ciszę, przytulne światło, muzykę relaksacyjną lub bajkę dźwiękową. Każde dziecko ma własne, oznaczone miejsce do odpoczynku. Podczas pobytu dziecka w żłobku dziecko w każdym momencie może skorzystać z poduszki i odpocząć na dywanie lub wyznaczonym do tego miejscu (kącik wyciszenia).

5. Czystość, higiena i estetyka

Środowisko edukacyjne jest czyste, uporządkowane i estetyczne, co sprzyja dobremu samopoczuciu i bezpieczeństwu. W placówce znajdują się wydzielone strefy sanitarne (toalety dla dzieci, umywalki na wysokości dziecka, szafki na odzież).

6. Otwartość na relacje społeczne

Środowisko sprzyja bliskim relacjom z dorosłymi i rówieśnikami - wspólne posiłki, wspólne zabawy, działania w małych grupach. Opiekunowie są stałą częścią otoczenia dziecka, zapewniając kontakt, wsparcie emocjonalne i bezpieczeństwo.

7. Przestrzeń wspierająca indywidualizację
Dziecko ma możliwość podejmowania własnych inicjatyw i działań w rytmie zgodnym z jego rozwojem. Otoczenie jest elastyczne - zmieniane sezonowo lub tematycznie, tak by odpowiadało aktualnym zainteresowaniom i możliwościom dzieci. Uwzględnia się różnorodność potrzeb rozwojowych, w tym dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

VI. Wskazówki metodyczne dotyczące pracy opiekunek z dziećmi.

Realizacja standardu		Działania personelu, wskazówki metodyczne dla opiekunów
Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby.	Aranżacja przestrzeni.	- personel aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni; - podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały, w których dzieci mogą podejmować różnorodne działania dostosowane do ich wieku i potrzeb rozwojowych; - zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcanie w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci oraz ich potrzeby (m in. niskie regały oddzielające przestrzeń możliwe do przesuwania lub duże klocki oddzielające strefy aktywności).
	Relacje i rytuały.	- wspólne powitania, pożegnania, zabawy; - personel w relacjach z dziećmi stwarza sytuacje, w których mają one możliwość budowania poczucia przynależności do grupy: rytuały codziennego przywitania i pożegnania, wspólnie realizowany harmonogram dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci; aranżowanie wspólnych zabaw; włączenie dzieci w dekorowanie sali; - stwarzanie możliwości naśladowania innych dzieci i zabaw równoległych.
	Autonomia i wybory.	- dzieci decydują o wyborze zabawy; - wspieranie dzieci w rozwiązywaniu konfliktów; - aranżowanie przestrzeni tak, żeby dzieci mogły się samodzielnie bawić; - umożliwianie dzieciom podejmowanie różnych ról (np. wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuców); - zostawianie dziecku czasu na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji kącika zabawy.
	Współpraca i komunikacja.	- dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować (np.: najpierw on, potem ty); - dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić, samemu pozostając w pobliżu; - dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie czego ma nie robić. - zapewnienie dzieciom możliwości działania zarówno

		grupowo jak i indywidualnie.
	Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń.	- personel uzgadnia obchodzenie urodzin dziecka z rodzicami; - personel respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).
Rozwój emocjonalny (kształtowanie zachowań dzieci).	Nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w sposób zrozumiały.	- personel nazywa emocje dzieci, wyjaśnia, że wszystkie emocje są w porządku, ale nie wszystkie zachowania są odpowiednie („Widzę, że jesteś zły, bo wieża się przewróciła”, „Wolno się złościć, ale nie wolno bić”); - opiekun nazywa własne emocje wykorzystując do tego sytuacje z dnia codziennego („Jest mi smutno, że musimy kończyć zabawę”) lub też korzysta z książeczek czy ilustracji o emocjach ; - opiekun swoją postawą pokazuje spójność między słowami a emocjami; - opiekun zachęca do prostych gestów pomocy (przytulenie misia, podanie chusteczki).
	Nauka radzenia sobie z emocjami i powrót do równowagi emocjonalnej.	- opiekun pokazuje dziecku w jaki sposób może się uspokoić – przytulenie , podanie ulubionej zabawki (maskotka, kocyk), przekierowanie uwagi; - opiekun informuje dziecko, co się wydarzy za chwilę (pomaga przewidywać) „Za chwilę pozbieramy zabawki i pójdziemy na śniadanie”.
	Dziecko poprzez zabawę odtwarza emocje, relacje i sytuacje społeczne.	- czytanie z udziałem emocji - wspólne przeżywanie bajek i rozmowy o uczuciach bohaterów; - zabawy w naśladowanie: karmienie lalki, usypianie misia, udawanie kucharza; - zabawy rytmiczne i muzyczne- uczą współdziałania i kontroli impulsów.
	Dziecko poznaje, jakie zachowania są akceptowane, a jakie nie.	- personel spokojnie i konsekwentnie powtarza zasady panujące w grupie” (Możesz powiedzieć, że jesteś zły- nie zgadzam się na bicie” „Rozumiem, że jest ci smutno, ale nie pozwalam na kopanie zabawek”); - stosuje proste komunikaty i alternatywy („Połóż zabawkę tutaj- nie rzucaj”); - reaguje z empatią na konflikty, pomaga dzieciom wyrażać emocje słowami; - nagradza pozytywne zachowania poprzez pochwałę, uśmiech, przytulenie; - zachowuje spokój i przewidywalność – dziecko uczy się, że emocje dorosłego są bezpieczne.
	Dziecko uczy się, że jest kompetentne i	- pozwala dziecku na dokonywanie wyborów („Którą sałatkę chcesz, zjeść tą z ogórkiem, czy tą z marchewką”); - chwali wysiłek a nie efekt („Próbowaleś sam założyć

	ważne.	spodnie- super”); - personel nie porównuje dziecka z innym dzieckiem, okazuje zaufanie, powierza drobne zadania (np.: Pomóż mi zbudować wieżę”).
Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata.	Umożliw dzieciom bezpośrednie obserwowanie i doświadczanie najbliższego otoczenia.	- umożliwianie dzieciom zabawy w strefach tematycznych uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami, przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami. Zaplanuj strefy aktywności (co najmniej trzy z niżej wymienionych) : ✓ Strefa zabaw ruchowych: - kącik sportowy (piłki różnych rozmiarów i faktur, woreczki gimnastyczne, obręcze, szarfy, wstążki, tunele, piłki z kolcami, ławeczka), ✓ Strefa zabaw konstrukcyjnych („buduję i tworzę”) - duże, lekkie klocki (drewniane, piankowe, plastikowe), kubeczki, pudełka, pojemniki do układania, elementy do łączenia i układania według wzoru, ✓ Strefa zabaw tematycznych w tym: - kącik przyrodniczy („mały odkrywca świata”) - rośliny doniczkowe, lupa, pojemniki z ziemią, kamyki, szyszki, patyki, liście, muszle, mini ogródek (rzeżucha, cebulka), tablica obserwacji pogody, - kącik wyciszenia (miękkie podłozie - materac, poduszki, domek), - kącik sensoryczny („dotknij, powąchaj, posłuchaj”)pojemniki z materiałami naturalnymi (piasek, ryż, kasza, makaron, woda, mąka), woreczki dotykowe, butelki sensoryczne, fakturowe maty, szczotki, piórka, słóiczki zapachowe, lusterka, kolorowe folie, latarki. - kącik modowo - teatralny - pacynki, stroje i rekwizyty (czapki, szaliki, fartuszki), - kącik kulinarny – kuchenka, drewniane, stalowe, plastikowe narzędzia kuchenne: miski, łyżki, wałki, foremki, kubeczki, pojemniki na produkty sypkie (ryż, kasza, makaron, płatki), owoce i warzywa do krojenia (banan, jabłko, ogórek, marchewka), - kącik małego odkrywcy - naturalne materiały: kamyki, szyszki, piasek, muszle, liście, kora, woda, ziemia, narzędzia: lupy, pojemniki przezroczyste, lejki, miarki, sitka, pipety, kubeczki, magnesy, metalowe elementy, kawałki tkanin, lusterka, obiekty do obserwacji: rośliny, kwiaty, muszle, patyczki, owady w pudełku obserwacyjnym.

		✓ Strefa zabaw muzycznych - instrumenty perkusyjne (bębenki, tamburyny, pałeczki), butelki z ryżem, dzwonki, grzechotki, odtwarzacz z muzyką klasyczną i dziecięcą, ✓ Strefa wspólnego czytania - spokojne, wyciszone miejsce w sali, poduszki, niski regalik/ koszyk z książkami - książeczki kartonowe, sensoryczne, kontrastowe, książki z okienkami, elementami dotykowymi i rymowankami, albumy tematyczne (zwierzęta, pojazdy, kolory, emocje), maskotka, która „zaprasza” do wspólnego czytania, ✓ Strefa zabaw plastycznych – kredki, pastele, farby, papier kolorowy, plastelina; - rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych; - dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane); - dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci; - zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury. (np. Obserwuj, nazywaj, opisuj otaczającą przyrodę (rośnie zielona trawa i kolorowe kwiaty, świeci żółte słońce, po drzewie skacze wiewiórka. Pozwól dzieciom dotykać drzew, krzewów, ziemi, kamyków, patyków); - umożliwianie dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie. • Zorganizuj pobyt na świeżym powietrzu w ogrodzie żłobkowym lub spacer • wskazuj zmiany zachodzące w środowisku charakterystyczne dla danej pory roku (spadają liście z drzew, pada deszcz lub śnieg, jest zimno lub ciepło) • wspólnie z dzieckiem lub grupą dzieci zasadźcie owies, rzeżuchę, cebulę w doniczkach - w czasie niesprzyjającej pogody umożliw obserwację otoczenia przez duże, przestronne, nisko znajdujące się okna (postaw na parapecie karmnik dla ptaków, zrób ze śniegu bałwana na tarasie żłobka).
	Zorganizuj przestrzeń w sposób	- niskie szafki i półki dostosowane do wzrostu dziecka; - przedmioty, materiały, zabawki znajdują się w zasięgu ręki lub wzroku dziecka;

dostępny i bezpieczny dla dziecka.	- pojemniki przezroczyste lub oznaczone w zrozumiały dla dziecka sposób (piktogramy, ilustracje); - uporządkuj przestrzeń, aby dziecko wiedziało gdzie znajduje się dany przedmiot i gdzie go później odłożyć.
Zapewnij odpowiednią ilość przedmiotów, pomocy dydaktycznych, zabawek.	- upewnij się, że każde dziecko ma możliwość samodzielnego, swobodnego dostępu do różnych rzeczy i materiałów; - wytłumacz dziecku potrzebę dzielenia się z innymi; - staraj się aby nie dostarczać zbyt dużo bodźców naraz, gdyż może to skutkować np.: zmęczeniem, zniechęceniem, wycofaniem się z podejmowanych działań.
Wspieranie myślenia przyczynowo-skutkowego.	- opisywanie tego, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami (Zabawy z wodą- nalewanie, przelewanie, topienie się lodu, barwienie wody. Zabawy z powietrzem- dmuchanie baniek, piórek. Zabawy światłem i cieniem-latarka, cienie dłoni) ; - uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np.: „Pchnąłeś piłkę. Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”); - wykorzystywanie czynności dnia codziennego takich jak: ubieranie, jedzenie, higiena, pory roku (Włączaj dzieci w czynności opiekuńcze: ścieranie stolika, nakrywanie do stołu; - wykorzystaj codzienne czynności do wytłumaczenia dzieciom różnych zależności: • umycie rąk sprawia, że są one czyste • nałożenie swetra powoduje, że jest mi ciepło • gdy zjem posiłek to nie jestem głodny; - w czasie ubierania, karmienia czy mycia - nazywaj to, co robisz „Zakładam Ci skarpetkę na stopę”, „Woda jest ciepła.” Zachęcaj do próbowania i doświadczania smaków i zapachów —„Powąchaj cytrynę”, „Dotknij mąki, jest miękka”, „Zobacz, jak woda zmienia kolor”); - tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może: np.: manipulować przedmiotami, materiałami, podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne, robić doświadczenia, próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność.
Wspieranie u dzieci umiejętności i doświadczania otaczającego świata.	- obserwowanie razem z dzieckiem lub dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę, i komentowanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręć go mocniej”; „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”); - pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie („Zobacz lód się topi jak

		jest ciepło”); - Zachęcaj do: poznawania, nazywania, próbowania, wąchania różnorodnych potraw i produktów. W ten sposób uczy się określania ich cech : • dziecko dotyka rękoma, próbuje, wącha • poznaje konsystencję potraw, stałość, smak i kolor produktów • odczuwa temperaturę jedzenia (ciepłe, zimne); - zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią. (Wykorzystuj pogodę i pory roku - zabawy w deszczu, dotykanie śniegu, obserwacja liści, cieni, kałuż);
	Wspieranie u dzieci nauki używania określeń dla cech przedmiotów.	- określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury); - określanie relacji między przedmiotami (np.: dużo-mało; blisko-daleko, ciepłe-zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie („Zobacz w tym koszyczku mam dużo kasztanów a w tym mało”); - dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku; - określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np.: duży-mały, większy-mniejszy).
	Wspieranie u dzieci używania określeń przestrzennych	- używanie w codziennych kontaktach z dziećmi takich słów, jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, obok, między, wyżej, niżej, w górze, na dole, daleko, blisko, wysoko, nisko; - opisywanie swoich czynności oraz aktywności dzieci i umiejscawianie tych działań w przestrzeni („Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś lalkę na krześle, a zajaczka na podłodze. Chcesz, żeby zajac siedział wyżej?”).
Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego o mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.	Postawa i sposób mówienia opiekuna ma bardzo ważne znaczenie w komunikacji z dzieckiem.	- stwórz postawę opartą na szacunku i empatii; - zniż się lub schyl do poziomu dziecka tak aby być z nim „twarzą w twarz”; - nawiąż kontakt wzrokowy; - mów w taki sposób, aby dziecko widziało twoją mimikę twarzy, ruch ust; - mów łagodnym, spokojnym tonem, wyraźnie; - twórz proste zdania i komunikaty.
	Dziecko uczy się przez naśladowanie. Czuje, że jego głos i emocje	- poświęć całą uwagę dziecku; - uważnie słuchaj, nie przerywaj; - nie oceniaj wypowiedzi dziecka; - nie pospieszaj i daj czas na samodzielną wypowiedź.

	są ważne a komunikacja ma sens.	
	Twórz sytuacje, które naturalnie zachęcają do mówienia.	- rozmawiaj z dziećmi w czasie zajęć, podczas swobodnej zabawy, przy czynnościach higienicznych i samoobsługowych; - używaj różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe); - mów w sposób zrozumiały dla dziecka, adekwatnie do jego wieku i zdolności komunikacji; - inicjuj kontakt werbalny i niewerbalny.
	Czytanie dzieciom rozwija mowę czynną i bierną, wzbogaca słownictwo oraz ma na celu wszechstronny rozwój.	- czytaj dzieciom bajki, proste opowiadania, krótkie wiersze; - umożliw dostęp do książek, ilustracji, plakatów, zdjęć dostosowanych do wieku i aktualnych zainteresowań dziecka; - dysponuj książkami o różnej tematyce, wielkości, z elementami dźwięku i różnej strukturze.
	Powtarzalność i umiejętność aktywnego słuchania sprzyja porozumiewaniu się i poprawnej komunikacji.	- śpiewaj wraz z dzieckiem lub całą grupą piosenki; - naśladuj dźwięki zwierząt, ptaków (kot – miau, miau; kura – ko,ko; pies – hau,hau) oraz dźwięki z otoczenia (pada deszcz – kap,kap; wieje wiatr – szu,szu; jedzie auto – brum,brum); - zachęcaj do powtarzania krótkich wierszyków, rymowanek i prostych fraz; - poprowadź proste zajęcia edukacyjne.
Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów.	Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki.	- zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej; - udostępnienie dzieciom możliwości otwierania, zamykania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów (Robienie grzechotek z butelki i ryżu, kaszy. Przewlekanie sznurka przez małe koraliki, makaron); - umożliwianie dzieciom udoskonalenia i ćwiczenia sprawności rąk i palców w tym np.: zgniatania, rozplaszczania miękkich mas, trzymania małych przedmiotów, darcia papieru, rolowania (np.: zabawy z plasteliną, masa solną).
	Rozwój percepcji	- zapewnienie dostępności materiałów angażujących zmysły: smak, czucie, wzrok, słuch, zapach, poczucie

zmysłowej dzieci.	ułożenia ciała i równowagę; - Umożliw dzieciom doświadczania ekspresji twórczej poprzez swobodne eksperymentowanie i poznawanie: • mas sensorycznych (piasek kinetyczny, masa solna, plastelina, modelina) • produktów spożywczych (ryż, makaron, kasza, mąka) • materiałów plastycznych (farby, kredki, bibuła) • przedmiotów o różnej strukturze i fakturze (folia bąbelkowa, miękkie i szorstkie materiały); - stworzenie niemowlakom możliwości samodzielnego badania części swojego ciała (rąk, nóg, twarzy) oraz badania różnorodnych obiektów(np.: dopasowywanie elementów do kształtów w sorterze, książeczki kontrastowe i obrazkowe); - zapewnienie w ciągu dnia różnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb dzieci ich możliwości , zachęcając dzieci do wspólnej zabawy, poświęcając odpowiedni czas umożliwiający zaangażowanie się dziecka (np. „Szukaj zabawki” - schowaj ulubiony przedmiot częściowo pod kacyk i poproś żeby dziecko go odnalazło. ”Wyszukiwanie przedmiotów w pokoju ”-znajdź szyszkę wrzuć do koszyczka. Zabawy w śledzenie poruszających się przedmiotów- kolorowa piłka tocząca się po podłodze, latające piórka, bańki mydlane).
Rozwój sprawności w zakresie dużej motoryki.	- Wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchów ciała i nauce stania, chodzenia na czworakach i chodzenia w pionie; -bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np. chodzenie na czworakach); - umożliwienie dzieciom codziennego podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych (Pozwól dziecku chodzić boso po różnych fakturach- dywan, maty sensoryczne. Zachęcaj do wchodzenia na niskie stopnie, materace, poduszki. Zabawy z rytmem i muzyką- taniec, marsz, klaskanie w rytm.); - umożliwienie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane (Zabawy w „naśladowanie ruchu”- skacz jak żabka, pływ jak rybka, stań jak bocian. Zabawy z piłką: turlanie, kopanie, rzucanie do dorosłego) ; - wykorzystanie sytuacji codziennych do ćwiczeń koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.: podczas ubierania się (zapinanie samodzielnie suwaka, zdejmowanie butów), jedzenia i innych czynności.

Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki.	- zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie (np. kartki, kredki, mazaki, ciastolina, plastelina); - wsparcie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania; - docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu (Dzieci uczą się przez proces tworzenia, a nie przez idealny efekt). Nie narzucaj wzorów („tak ma wyglądać drzewo”)- zamiast tego pytaj: Jak zamierzasz to zrobić?, Co chciałbyś dziś stworzyć?; -zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia; - stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie (obserwuj, ale nie przeszkadzaj - twórczość potrzebuje przestrzeni i czasu); - stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków; - aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupy dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie; - dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką: rzeźbą, malarstwem, rysunkami (np. wspólne oglądanie obrazów, fotografii). Pokazuj dzieciom sztukę ludową- stroje, taniec, rękodzieło (pisanki, koronki), muzykę; - zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar (np. tworzenie pracy plastycznej przy muzyce Antonio Vivaldiego); - organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach (wielkości co najmniej A3) na wysokości ich wzroku; - organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku - w naturze (np. Rysowanie kolorową kredą. Organizowanie spacerów tematycznych- „kolory w przyrodzie. Gromadzenie naturalnych materiałów, liści szyszek, kasztanów i wykorzystywanie ich do zajęć plastycznych, sensorycznych)
--	--

VII. Dokumentowanie i monitorowanie realizacji Planu OWE

Nadzór realizacji Planu OWE, wykonywany jest przez osobę kierującą instytucją opieki bądź też przez osobę przez nią wyznaczoną. Nadzór w tym zakresie ma formę wspólnej refleksji nad praktyką, ma być okazją do ciągłego doskonalenia warsztatu pracy, a nie kontroli.

Żłobek realizuje nadzór planu opiekuńczo -wychowawczo-edukacyjnego w oparciu o:

1) Dokumentowanie działań:

- dzienniki;
- arkusz obserwacji i monitorowania rozwoju dziecka;
- notatki.

2) Obserwacje zajęć z dziećmi.

Obserwacja przeprowadzana jest przez osobę prowadzącą instytucję opieki lub wyznaczonego, doświadczonego opiekuna. Jej celem jest zebranie faktów i udzielenie opiekunowi wartościowej informacji zwrotnej, która pomoże mu wzrastać jako profesjonalista. Obserwacja pracy opiekuna podczas zajęć z dziećmi, powinna zawierać następujące elementy:

- uzgodnienie z opiekunem terminu obserwacji;
- przedstawienie opiekunowi celu obserwacji;
- zapewnienie warunków do tego, żeby obserwacja była prowadzona dyskretnie, bez ingerencji w naturalny tok pracy;
- kierowanie się ustalonym planem obserwacji, rejestrowanie faktów i zachowań.

3) Przekazywanie personelowi informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi.

Rozmowa z opiekunem po zakończonej obserwacji powinna nastąpić około 2 dni od jej przeprowadzenia. Spotkanie po obserwacji powinno uwzględniać następujące elementy:

- zadbanie o miejsce zapewniające komfort i poufność rozmowy;
- podkreślenie celu obserwacji i wagi tego procesu dla rozwoju zawodowego opiekuna i jakości pracy instytucji;
- rozpoczęcie od pozytywnych informacji, następnie wskazanie obszarów wymagających rozwoju;
- wspólne zastanowienie się nad możliwymi działaniami, które pomogą opiekunowi doskonaląc warsztat pracy, zapisanie ustalonego planu;
- podziękowanie opiekunowi za otwartość i gotowość do rozwoju, wyrażenie wsparcia i gotowości do dalszej współpracy.

4) Samoocenę pracy personelu:

- kwestionariusz samooceny pracownika;
- kwestionariusz samooceny personelu w zakresie nawiązywania relacji z dziećmi, reagowania na zachowania dzieci i komunikowania dzieciom o aktywnościach;
- kwestionariusz samooceny personelu w zakresie wspierania autonomii podczas czynności higienicznych;
- kwestionariusz samooceny personelu w zakresie wspierania samodzielności dziecka podczas posiłków;
- karta autorefleksji personelu w zakresie wspomagania zabawy dzieci podczas codziennej pracy.

- 5) Okresowe spotkania ewaluacyjne z personelem.
- 6) Informowanie Rodziców o realizacji planu poprzez plan pracy wywieszany na tablicy ogłoszeń przy każdej grupie.
- 7) Ankieta satysfakcji Rodziców
- 8) Ewaluacja planu – dostosowanie na kolejny rok.

Plan opracowano w oparciu o:

- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
- Rozporządzenie MRPiPS z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3.
- Regulamin organizacyjny Żłobka Miejskiego Nr 3 w Białymstoku.
- Wywiady z rodzicami na temat rozwoju i potrzeb dziecka.
- Oczekiwania rodziców zgłaszane podczas indywidualnych rozmów, propozycji zawartych w ankiecie badającej satysfakcję rodziców.
- Propozycje opiekunów poszczególnych grup.

WAL. PRZEDZIAŁ
Rafał Rudnicki
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

